

Motion till riksdagen 2020/21:3545

av Cecilia Widegren (M)

Förenkla för vägsamfällighetsföreningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp att regeringen aktivt jobbar med att Sverige ska införa den s.k. Finlandsmodellen, vilken är både enklare och billigare, i stället för gällande förändring av andelstal i samfällighetsföreningar, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och tydliggöra väglagen angående vad som ska vara allmän väg och vad som ska vara enskild väg och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en rad samfällighetsföreningar. Samfällighetsföreningar motsvaras av ägar-
typ 62 Samhäll & Sambruk och fastighetstyperna kan vara en rad möjliga.

En samfällighet är mark eller ett annat utrymme som hör till flera fastigheter gemensamt. Med mark avses dock såväl mark som vattenområden. En samfällighetsförening ska bildas enligt lag när flera fastighetsägare tillsammans äger gemensam egendom, så kallade samfälligheter.

Flera vägsamfälligheter i Sverige har bekymmer då föreningen behöver ändra en del andelstal. Detta som en följd av att flera fastighetsägare numera bor året runt i fastigheter som tidigare enbart har varit sommarstugor. Kostnaden för omprövningsförrättning hos Lantmäteriet är alltför stor för små samfällighetsföreningar. Gamla rutiner kostar för mycket på en föränderlig bostadsmarknad. Det behövs ändamålsenliga regler för ändring av andelstal för att underlätta förvaltningen av vägsamfälligheter.

En ny oro som dessutom har uppkommit bland samfällighetsföreningarna är Trafikverkets ambitioner att dra in underhåll av allmänna vägar och omvandla dem till enskilda, vilket skulle öka de boendes kostnader och försvåra för företagande på landsbygden, eftersom skötsel och underhåll skulle falla på de enskilda. Den rödgröna regeringen, via infrastrukturminister Tomas Eneroth, förnekade däremot att något beslut om att omvandla allmänna vägar till enskilda fanns. Trots det går det att läsa om att Trafik-

verket har övergett 100 vägar, och ytterligare 50 är under utredning. Den här osäkerheten duger inte. Därav bör en översyn av väglagen göras för att tydligare avgöra om en väg ska vara allmän eller enskild.

Lagstiftningen bör ändras så att vägsamfälligheterna själva kan ändra andelstalen för de fastigheter som ingår i föreningen. Tidigare har exempelvis Riksförbundet Enskilda Vägar föreslagit att Sverige ska införa den förenklade och billigare processen för att ändra andelstal som kallas Finlandsmodellen som skulle innebära just förenklade regler för omprövning av andelstal för de samfällighetsföreningar där många numera är året-runtboende, som tidigare varit mestadels sommarboende. En majoritet i riksdagen har ställt sig bakom att se över om Sverige kan införa den s.k. Finlandsmodellen. Därför är det nu viktigt att riksdagen i sitt uppföljningsarbete ser till att regeringen genomför det som riksdagen har beslutat. Finlandsmodellen innebär att föreningar själva ges förtroende att fastställa förändringar av andelstal. Lantmäteriets uppgifter skulle vara att ansvara för inrättande av gemensamhetsanläggningen, upprätta den ursprungliga fördelningen av andelstalen samt bilda samfällighetsföreningen. Vidare skulle Lantmäteriet ansvara för hantering av överklaganden från enskilda medlemmar i det nya systemet om en enskild medlem vill få ett ändrat andelstal överprövat. Att införa den så kallade Finlandsmodellen innebär att det behövs en lagändring. Detta bör nu riksdagen omgående följa upp.

Cecilia Widegren (M)